

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OSTRAVA

VY_32_INOVACE_CJK43560_RES

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován ESF a OPVK

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu:	Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony:	III/2
Datum vytvoření:	13.2. 2013
Autor:	Mgr. Karla Bedrlíková
Určeno pro předmět:	Český jazyk a literatura
Tematická oblast:	Světová literatura po roce 1945
Obor vzdělání:	Kosmetické služby(69-41-L/01), 4. ročník
Název výukového materiálu:	George Orwell – 1984 , řešení

ÚKOL č.1: Román 1984 byl v socialistickém Československu zakázanou knihou, protože Orwell dokonale předpověděl vizi fungování totalitních systémů. V tehdejší Československu vznikala Orwellův překlad v roce 1983-4 v undergroundových podmínkách (tajné rozdělování práce na překladu, šíření přes známé, psaní na stroji s deseti „kopíraky“...). Jeden z překladatelů se v doslovu jednoho z překladů zmínil, že v době překládání zažíval pocity velmi podobné některým momentům z knihy. Stejný osud měla i Farma zvířat, která v Československu vyšla v roce 1946, ale po únorovém převratu 1948 byla zakázána.

ÚKOL č.2: George Orwella můžeme přiřadit k žánru sci-fi.

Vědeckofantastický žánr nebo též **sci-fi** a **SF** (zkratky anglického **science fiction**) je umělecký žánr, vymezený výskytem spekulativních technologií a přírodních jevů anebo dosud neznámých forem života v díle. Děj sci-fi je často zasazen do vesmíru, budoucnosti či alternativní historie.

ÚKOL č.3: Srovnání viz předchozí výukový modul BED_32_CJK43460

1984 je antiutopický román, Farma zvířat je alegorický satirizující román ukazující formou bajky politické vztahy a děje mezi lidmi. Obě díla ukazují praktiky totalitních režimů.

ÚKOL č.4: Nástin děje připomíná praktiky totalitních režimů – i v nedávné minulosti Československa – např:

Monopolizace politické moci komunistickou stranou (tzv. vedoucí úloha strany), vedoucí ke zrušení či podstatnému omezení demokratické politické soutěže. Vnější rysy zastupitelské demokracie, tj. volby a parlament, sice bývají zachovány, ale není možno volit jiné kandidáty než schválené komunistickou stranou. Žádné vyšší pozice v politice, ekonomice a ozbrojených silách nemohou být obsazeny lidmi bez stranického schválení.

Ideologická kontrola zahrnující mimo jiné přísnou cenzuru a vůbec podstatné omezení svobody projevu a shromažďování, předepsané osnovy škol všech stupňů zahrnující povinnou výuku marxismu, boj proti náboženství.

Státní terorismus, tedy státem organizovaný teror a fyzická likvidace skutečných nebo předpokládaných protivníků. Důležitou roli mají speciální oddíly tajné policie, které mohou řídit rozsáhlou síť „převýchovných táborů“ („Gulag“) a věznic. Odhaduje se, že počet obětí komunismu je celosvětově kolem 100 milionů mrtvých.

ÚKOL č.5: Pro Stranu je důležitější Winstona „převychovat“ – udělat z něj nemyslicí bytost milující Velkého bratra. Winston potlačil svou individualitu, přidal se k většině. Toto vítězství je pro Stranu cennější než prostá smrt člověka – Strana tak demonstruje svou sílu a moc

ÚKOL č.6: Newspeak je založen na angličtině, která je zde jmenována jako **Oldspeak**, ovšem má velice zjednodušenou gramatiku a zúženou slovní zásobu. Takto okleštěný jazyk měl sloužit totalitně vládnoucí Straně k tomu, aby občané neměli ani výrazy k vyjádření nesouhlasu s politikou Strany. Autor doplnil román doslovem, kde se věnuje problematice Newspeaku a vysvětluje jeho základní principy. Newspeak je jediným jazykem, jehož slovní zásoba se nerozšiřuje, ale naopak se zužuje s každým vydáním nové verze Slovníku.

Doublethink je schopnost udržet pohromadě dvě zcela protikladné informace a zároveň oběma pevně věřit. Musí to být vědomý proces, protože vyžaduje inteligenci, ale zároveň musí být nevědomý, protože lež není přípustná, Strana nelže. Samo používání slova *doublethink* vyžaduje tuto schopnost. Jiným příkladem použití mohou být názvy ministerstev. Každý ví, že v prostorách Ministerstva lásky

(v Newspeaku *Lamini*) jsou cely a mučírny pro politické vězně, Ministerstvo pravdy (*Pramini*) se programově zabývá lhaním, ekonomika Ministerstva hojnosti (*Hojmini*) vede k hladomoru, Ministerstvo míru (*Mírmini*) řídí válku.